

EUROSTAT OG OECD: DANMARK HAR VERDENS HØJESTE SKATTETRYK

De seneste tal fra Eurostat viser, at Danmark har Europas højeste skattetryk, dvs. skatter og afgifter i procent af BNP. I opgørelsen af skattetrykket medregnes de sociale bidrag, som betales i mange lande f.eks. i Tyskland. I Danmark opgør Eurostat skattetrykket til 48,1 pct. af BNP i 2009, mens Sverige har det næsthøjeste skattetryk svarende til 46,9 pct. af BNP. Det gennemsnitlige skattetryk i EU udgør 38,4 pct. af BNP, mens gennemsnittet i EURO-land udgør 39,1 pct. af BNP. Dermed ligger det danske skattetryk markant over det europæiske niveau. I OECDs seneste opgørelse af skattetrykket blandt de 34 OECD-lande (medregner de rigeste EU-lande og bl.a. USA, Canada og Japan) ligger Danmark også med det højeste skattetryk. Havde Danmark et skattetryk som i Sverige, skulle danskerne betale ca. 22 mia.kr. mindre i skat. Det svarer til knap 8.000 kr. mindre i skat pr. familie. Havde Danmark et skattetryk som EURO-land (9 pct. af BNP lavere), ville skatterne være 163 mia.kr. lavere. Dermed ville en dansk gennemsnitsfamilie betale knap 60.000 kr. mindre i skat om året. Eurostat har også beregnet den implicitte skat på arbejde, kapital og forbrug. Det fremgår, at vi har den højeste skat på kapital og forbrug i EU, mens skatten på arbejde ligger på en 12. plads ud af 28 lande. Det indebærer ikke, at lønmodtagere betaler den 12. laveste skat. Lønmodtagerne kommer også til at betale skat af deres arbejdsindsats, når de skal bruge penge i forretningerne, hvor de betaler EU's højeste afgifter. Herudover er skatten på opsparing også meget høj i Danmark.

Tabel 1. Samlet skattetryk, 2009

	Pct. af BNP
1 Danmark	48,1
2 Sverige	46,9
3 Belgien	43,5
4 Italien	43,1
5 Finland	43,1
6 Østrig	42,7
7 Frankrig	41,6
8 Norge	41,4
9 Tyskland	39,7
10 Ungarn	39,5
11 Holland	38,2
12 Slovenien	37,6
13 Luxembourg	37,1
14 Estland	35,9
15 Cypern	35,1
16 Storbritannien	34,9
17 Tjekkiet	34,5
18 Malta	34,2
19 Island	33,7
20 Polen	31,8
21 Portugal	31,0
22 Spanien	30,4
23 Grækenland	30,3
24 Litauen	29,3
25 Slovakiet	29,2
26 Bulgarien	28,9
27 Irland	28,2
28 Rumænien	27,0
29 Letland	26,6
Euro-området	39,1
EU 27	38,4

Kilde: Eurostat

Eurostat har opgjort skattetrykket i 27 europæiske lande. I opgørelsen af skattetrykket er indregnet de sociale bidrag som betales i mange andre lande, herunder Tyskland. Det fremgår, at Danmark har det højeste skattetryk svarende til 48,1 pct. af BNP. Sverige har med 46,9 pct. af BNP det næsthøjeste skattetryk, se tabel 1. Det er 1,2 pct. af BNP (ca. 22 mia.kr.) lavere end i Danmark. Havde Danmark et skattetryk som Sverige, skulle en dansk gennemsnitsfamilie betale 8.000 kr. mindre i skat. Eurostats tal vedrører 2009. I OECDs seneste opgørelse af skattetrykket blandt de 34 OECD-lande (medregner de rigeste EU-lande og bl.a. USA, Canada og Japan) ligger Danmark også med det højeste skattetryk, se bilag 1.

Det gennemsnitlige skattetryk i EU ligger på 38,4 pct. af BNP, mens skattetrykket i EURO-land udgør 39,1 pct. af BNP. Tyskland har et skattetryk på 39,7 pct. af BNP, Frankrig 41,6 pct. af BNP, mens skattetrykket i Storbritannien udgør 34,9 pct. af BNP. I en opgørelse fra OECD udgør skattetrykket i USA 24,0 pct. af BNP (se bilag 1 med OECDs opgørelse). Såfremt skattetrykket i Danmark blev sænket til niveauet i EURO-land, ville skatterne være 163 mia.kr. lavere. Det ville betyde, at en gennemsnitsfamilie ville opleve en stigning i rådighedsbeløbet på 58.000 kr.

Det høje danske skattetryk har flere implikationer på dansk økonomi og den danske konkurrenceevne. Den høje skat på indkomst hæmmer arbejdsudbuddet, ligesom de mange afgifter er med til at forringe erhvervslivets konkurrenceevne. Endvidere bliver det sværere at tiltrække højproduktive udlændinge til det danske arbejdsmarked. Endelig finansierer verdens højeste skatter verdens højeste offentlige udgifter. Nogen af disse udgifter kan øge væksten. Det drejer sig om infrastruktur,

uddannelse, forsvar, retsvæsen og politi, der håndhæver ro og orden samt håndhæver den private ejendomsret. En meget stor del af de offentlige udgifter øger ikke væksten, herunder efterlønnen, relativt høje dagpenge og store dele af de kommunale og statslige aktiviteter. Sidstnævnte gør det svært for private virksomheder at vokse, fordi det kan være svært at ansætte medarbejdere (fordi så stor en andel af arbejdsstyrken er ansat i den offentlige sektor). Den Europæiske Centralbank (ECB) har fundet, at et højt skattetryk signifikant sænker den økonomiske vækst¹. ECB finder, at en stigning i skattetrykket på 1 pct. af BNP, reducerer væksten i BNP pr. capita med 0,1 pct.point. Samme studie finder, at hvis man sænker de samlede offentlige udgifter (der er finansieret af skatter) med 1 pct. af BNP, så øges væksten i BNP pr. capita med knap 0,1 pct.point i EU-landene. I perioden 1999-2009 havde Danmark den 4. laveste økonomiske vækst ud af de 34 OECD-lande².

Den implicitte skat på arbejde, forbrug samt kapital, 2009							
Arbejde			Forbrug		Kapital		
		Pct.		Pct.			Pct.
1	Italien	42,6	1 Danmark	31,5	1 Danmark		43,8
2	Belgien	41,5	2 Norge	28,9	2 Italien		39,1
3	Frankrig	41,1	3 Ungarn	28,2	3 Storbritannien		38,9
4	Ungarn	41,0	4 Estland	27,6	4 Norge		37,8
5	Finland	40,4	5 Sverige	27,6	5 Frankrig		35,6
6	Østrig	40,3	6 Luxembourg	27,3	6 Portugal		33,8
7	Sverige	39,4	7 Holland	26,2	7 Sverige		33,5
8	Tyskland	38,8	8 Finland	25,7	8 Belgien		30,9
9	Norge	37,6	9 Slovenien	24,2	9 Finland		29,9
10	Tjekkiet	36,4	10 Østrig	21,7	10 Spanien		27,2
11	Holland	35,5	11 Tjekkiet	21,6	11 Østrig		27,0
12 Danmark	35,0	12 Irland	21,6	12 Tyskland		22,1	
13 Estland	35,0	13 Bulgarien	21,4	13 Slovenien		21,0	
14 Slovenien	34,9	14 Belgien	20,9	14 Polen		20,5	
15 Litauen	33,1	15 Tyskland	19,8	15 Tjekkiet		19,3	
16 Spanien	31,8	16 Malta	19,5	16 Ungarn		18,8	
17 Luxembourg	31,7	17 Polen	19,0	17 Slovakiet		17,1	
18 Slovakiet	31,2	18 Frankrig	18,5	18 Holland		15,4	
19 Polen	30,7	19 Cypern	17,9	19 Irland		14,9	
20 Grækenland	29,7	20 Slovakiet	17,3	20 Estland		14,0	
21 Letland	28,7	21 Letland	16,9	21 Litauen		10,9	
22 Cypern	26,1	22 Rumænien	16,9	22 Letland		10,3	
23 Bulgarien	25,5	23 Storbritannien	16,8	Euro-området		24,7	
24 Irland	25,5	24 Litauen	16,5	EU27		24,6	
25 Storbritannien	25,1	25 Italien	16,3				
26 Rumænien	24,3	26 Portugal	16,2				
27 Portugal	23,1	27 Grækenland	14,0				
28 Malta	20,2	28 Spanien	12,3				
Euro-området	33,5	Euro-området	20,4				
EU27	32,9	EU27	20,9				

Kilde: Eurostat

Anm.: Island er udeladt grundet manglende data. Derudover er Bulgarien, Grækenland, Cypern, Luxembourg, Malta, Rumænien udeladt grundet manglende data for kapitalsskatterne

Anm.: Den implicitte skat udtrykker aggregerede skatteindtægter som pct. af den potentielle skattebase for hvert område

Danmark har højest skat på kapital

Eurostat beregner også den implicitte skat på løn, forbrug og kapital (den implicitte skat udtrykker de samlede skattebetalinger som andel af den pågældende skattebase). Det fremgår, at Danmark har den højeste skat på kapital. Det indebærer dels lavere opsparing og dels færre investeringer. Færre investeringer medfører mindre ny teknologi og mindre kapitalapparat og det indebærer mindre produktivitet og velstand. Et studie fra ECB³ finder også, at Danmark har de højeste kapitalsskatter blandt

¹ "Government size, composition, volatility and economic growth", Working Paper Series No. 849, Januar 2008, ECB. Undersøgelsen er udført af António Afonso og Davide Furceri.

² OECD

³ M. Trabandt and H. Uhlig, "HOW FAR ARE WE FROM THE SLIPPERY SLOPE? THE LAFFER CURVE REVISITED", ECB Working Paper Series NO 1174 / APRIL2010.

rige lande. Det findes, at en nedsættelse af kapitalsskatter (f.eks. aktionærskat og selskabsskat) har en selvfinansieringsgrad på 137 pct. (dvs. at hvis kapitalsskatten sættes ned med 100 kr., så kommer der 137 kr. i statskassen). Den høje kapitalsskat betyder, at investeringer ikke bliver gennemført i Danmark og en nedsættelse af kapitalsskatten vil betyde nye investeringer, der øger produktiviteten og velstanden. Det er dette, der giver en høj selvfinansieringsgrad. De høje kapitalsskatter betales også af lønmodtagerne, da kapitalsskatterne til en vis grad nedvæltes i lønningerne. Som nævnt indebærer de høje kapitalsskatter færre investeringer i kapital. Det sænker produktiviteten og derved reallønnen for lønmodtagerne.

Danmark har højest skat på forbrug

Det fremgår også, at Danmark har den højeste skat på forbrug. Det skyldes dels, at vi har den højeste moms på 25 pct., men herudover har vi også høje afgifter på bl.a. cigaretter, spiritus, biler, grønne afgifter mv. De høje afgifter reducerer familiernes forbrug, da afgifterne øger forbrugerpriserne. Herudover giver det anledning til grænsehandel med bl.a. spiritus og cigaretter. Endelig indebærer høje afgifter på erhvervslivet, at danske virksomheders konkurrenceevne svækkes.

Danmark ligger ikke højest på skat på arbejde

Som det fremgår af tabel 2, så har Danmark den 12. højeste skat på arbejde. Det afspejler bl.a. at skattereformer siden starten af 1990'erne har sænket skatten på arbejde. En del af reformerne er finansieret gennem højere afgifter.

12. pladsen i opgørelsen indebærer ikke at lønmodtagere betaler den 12. laveste skat. Lønmodtagerne kommer også til at betale skat af deres arbejdsindsats, når de skal bruge penge i forretningerne, hvor de betaler EU's højeste afgifter. Herudover er skatten på opsparing også meget høj i Danmark. Afgifter påvirker princippet arbejdsudbuddet på samme måde som lønskatter⁴. Det der bestemmer arbejdsudbuddet er antallet af varer og tjenester, der kan købes for en ekstra arbejdstime. Hæves afgifterne så der kan købes færre varer for en ekstra arbejdstime, så reduceres arbejdsudbuddet. Som nævnt betaler lønmodtagerne også en del af kapitalsskatterne, herunder når kapitalsskatterne nedvæltes i lønningerne.

Dette notat er muliggjort ved donation fra **KRAKS FOND**

⁴ Der skal dog gøres opmærksom på, at ikke alle skatter forvrider lige meget. Topskatten forvrider mere end bundskatten, mens spiritusafgiften forvrider mere end momsen.

Bilag 1

Samlet skattetryk for OECD-lande, 2009	
	<i>Pct. af BNP</i>
1 Danmark	48,2
2 Sverige	46,4
3 Italien	43,5
4 Belgien	43,2
5 Finland	43,1
6 Østrig	42,8
7 Frankrig	41,9
8 Norge	41,0
9 Ungarn	39,1
10 Slovenien	37,9
11 Luxembourg	37,5
12 Tyskland	37,0
13 Tjekkiet	34,8
14 Storbritannien	34,3
15 Island	34,1
16 Israel	31,4
17 Canada	31,1
18 New Zealand	31,0
19 Spanien	30,7
20 Schweiz	30,3
21 Grækenland	29,4
22 Slovakiet	29,3
23 Irland	27,8
24 Sydkorea	25,6
25 Tyrkiet	24,6
26 USA	24,0
27 Chile	18,2
28 Mexico	17,5
OECD-gennemsnit	34,1

Kilde: OECD

Anm.: Australien, Japan, Holland, Polen og Portugal er udeladt grundet manglende data